

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Rovviltets Røst Norge

Deres ref

Vår ref

Dato

19/145-2

25. januar 2019

Avgjørelse av klage på vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe i rovviltregion 2 i 2019

Klima- og miljødepartementet viser til klage fra Rovviltets Røst 17. desember 2018 over Miljødirektoratets vedtak av 29. november 2018 om kvote for jakt på gaupe i region 2 i 2019.

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratets vedtak for region 2 om kvote for jakt på gaupe i 2019. Ved avgjørelsen har departementet lagt vekt på at uttak av gaupe i region 2 ikke vil være til hinder for å oppnå bestandsmålet i regionen etter neste års yngling og at vedtaket ikke vurderes til å være til skade for bestandens overlevelse. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Saksgang

Miljødirektoratet fattet vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe i regionene 2, 4, 5, 7 og 8 for 2019 den 29. november 2018. Vedtaket ble påklaget av Rovviltets Røst 17. desember 2018. Miljødirektoratet behandlet klagen 7. januar 2019 og saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet samme dag.

Klagers anførsler

Rovviltets Røst anmoder direktoratet om ikke å innvilge kvotejakt på gaupe i regionen eller alternativt redusere kvoten med en tredel til 6 gauper hvorav 2 voksne hunndyr. Klager begrunner dette med å vise til bestandssituasjonen i Norge og i region 2 over tid og at denne varierer såpass mye at det ikke er forsvarlig å tillate jakt før bestanden har vært stabil, på eller over målet gjennom minimum ett par, tre år. Klager viser til at bestandsmålet i flere regioner ikke er oppnådd og at det er flere årsaker til dette, blant annet usikkerhet knyttet til beregninger av antall familiegrupper. Klager mener denne usikkerheten må komme region 2

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 882

Avdeling

Saksbehandler
Liv Sigrid Nilsen

til gode og viser her til bruk av føre-var-prinsippet som kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap. Klager mener prinsippet må anvendes i denne saken.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet har i sitt vedtak gitt en grundig beskrivelse av hjemmelsgrunnlaget, om bestandssituasjonen for gaupe og om skadepotensialet på beitedyr. Det er også redegjort for rovviltnemndas anbefaling om fastsetting av kvote for regionen.

Miljødirektoratet sier i sin behandling blant annet:

"På landsbasis er gaupebestanden for sjette året på rad under det nasjonale fastsatte bestandsmålet på 65 årlig ynglinger, og i henhold til NINA rapport 1519 er det registrert 57,5 familiegrupper av gaupe i Norge i 2018. Rovviltregion 4, 5, 7 og 8 ligger under sine nasjonalt fastsatte bestandsmål for 2018. Rovviltregionen 2, 3 og 6 ligger over sine mål. Miljødirektoratet viser for øvrig til sine vurderinger i vedtaket av 29. november 2018 vedrørende antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge og region 2.

Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt dersom situasjonen tilsier det, jf. naturmangfoldloven § 18 og rovviltforskriften § 13, selv om bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse, og at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning. Direktoratet har i vedtaket vurdert bestandssituasjonen for gaupe i aktuelle regioner og i landet som helhet. Direktoratet har også vurdert prognosene for utvikling av gaupebestanden i Norge og i regionene. Det fremgår av Rovdata sine rapporter over utvikling av gaupebestanden at prognosene er heftet med betydelig usikkerhet, spesielt i regioner med små bestandsmål. Det er allikevel den best tilgjengelige informasjonen og kunnskapen forvaltningen har for å kunne beregne kvoter i 2019.

I direktoratets vurdering av rovviltnemnda i region 2 sin anmodning om kvotejakt på gaupe har vi lagt vekt på siste års bestandsregistrering og hvorvidt bestanden er i vekst eller ikke. Registering av familiegrupper er avgjørende for å kunne si noe om bestandens størrelse og utbredelse. Beregning av antall familiegrupper kan påvirkes av ulike feilkilder som tetthet av familiegrupper og mellomårsvariasjoner i antall hunner som får frem unger. Mattilgang og klima er sannsynlige forklaringer. Klager mener denne usikkerheten må komme region 2 til gode ved føre var prinsippet jf. naturmangfoldloven § 9. Direktoratet har i sitt kvotevedtak vurdert at prinsippet kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Vi har vurdert at dette ikke er tilfelle i denne saken. Direktoratet er kjent med mellomårsvariasjoner i antall unger hos gaupe og sannsynlige årsaker til dette. Før jakt i 2018 ble det registrert 15 familiegrupper og er en økning i forhold til tidligere år. Da det ikke ble åpnet for jakt i region 2 i 2018, og at det er tatt hensyn til kjent avgang av gaupe samme år, har direktoratet vurdert at det er forsvarlig å åpne for jakt i regionen i henhold til nemnda sin anbefaling. Miljødirektoratet har videre vurdert at uttak av gaupe i region 2 i

henhold til vedtaket ikke er til hinder for å oppnå bestandsmålet i region 2 etter neste yngling og at vedtaket ikke vurderes til å være til skade for bestandens overlevelse.

Konklusjon

Miljødirektoratet finner ikke grunn til å ta klagen til følge, og oversender klagesaken til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33."

Klima- og miljødepartementets vurdering

Saken behandles etter viltloven § 9, naturmangfoldloven §§ 16 og 77, og rovviltforskriften §§ 4, 7 og 11. Departementet legger, i henhold til naturmangfoldloven § 7, i sin vurdering prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-10 og § 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Også forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 trekkes inn i skjønnsvurderingen. Det samme gjelder naturmangfoldloven § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i naturmangfoldloven § 11 er ikke relevant i denne saken, fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Det er et vilkår for jakt på gaupe at best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at gaupe produserer et høstingsverdig overskudd, jf. naturmangfoldloven § 16 tredje ledd. Videre følger det av naturmangfoldloven § 16 fjerde ledd at ved avgjørelsen om å tillate høsting og om fremgangsmåten ved høsting, skal det legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkningen høstingen kan ha på det biologiske mangfoldet for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.

For gaupe har rovviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvoter for jakt når bestanden, basert på et treårs gjennomsnitt av bestandsstatus, ligger over bestandsmålet, jf. rovviltforskriften §§ 7 og 11. Ligger bestanden under bestandsmålet kan Miljødirektoratet fatte vedtak om kvote, jf. rovviltforskriften § 13. For rovviltregion 2 er bestandsmålet på 12 årlige ynglinger, og snittet er på 11,2 årlige ynglinger. Dermed er det Miljødirektoratet som har myndighet til å fatte vedtak.

Ved behandlingen av St. meld. nr. 15 (2003-2004) *Rovvilt i norsk natur*, fastsatte Stortinget nasjonalt bestandsmål for gaupe på 65 årlige ynglinger, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Gjennom ny stortingsbehandling våren 2011 ble bestandsmålet for gaupe videreført, jf. rovviltforliket (Representantforslag 163 S (2010-2011)) punkt 2.1.7. Videre går det fram av rovviltforliket at forvaltningen skal skje på en slik måte at bestanden over tid ligger så nær bestandsmålet som mulig. Det nasjonale bestandsmålet er fordelt på syv av de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. For region 2 er bestandsmålet 12 årlige ynglinger av gaupe, jf. rovviltforskriften § 4 første ledd bokstav f.

Det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ynglinger av gaupe ble ikke nådd i Norge i 2018. Gaupa er klassifisert som sterkt truet på Norsk rødliste for arter 2015. Når det gjelder bestandssituasjonen for gaupe, vises det til informasjon fra Rovdata (Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt). NINA rapport 1519: Antall familiegrupper, bestandsestimat

og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2018 gir den siste oppdaterte oversikten over antall dokumenterte ynglinger av gaupe i hver region, og for hele landet. Årene 2016, 2017 og 2018 er det registrert henholdsvis 52 og 55,5 og 57,5 ynglinger av gaupe på landsbasis. Antall ynglinger i 2018 tilsvarer en estimert totalbestand på ca. 340 gauper.

I rovviltregion 2 ble det før jakt i 2018 registrert 15 ynglinger av gaupe som er en økning fra tidligere år. Det ble ikke åpnet for jakt i region 2 i 2018, og det er tatt hensyn til kjent avgang av gaupe samme år. Regionen ligger nå over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen på 12 årlige ynglinger.

Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap. Kravet i nml. § 8 er dermed oppfylt. Departementet mener at det i denne saken foreligger tilstrekkelig kunnskap. Departementet har derfor tillagt føre-var-prinsippet i nml. § 9 liten vekt. Naturmangfoldloven § 5 sier at målet er at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet i naturmangfoldloven § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot. prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376.

Når det gjelder effekten av påvirkninger foreligger det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som arten blir utsatt for. Utover enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom, skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt og skadefelling, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen. Departementet har tillagt prinsippet om samlet belastning stor vekt i denne saken da vedtaket vil bidra til at vi når bestandsmålet for gaupe på landsbasis, jf. naturmangfoldloven § 10.

Departementet viser til at vedtaksmyndigheten skal vurdere eventuelle uttak blant annet ut fra hensynet til å komme så nær de regionale bestandsmålene som mulig. I kommentarene til § 7 i rovviltforskriften heter det at kravet til presisjon øker jo nærmere ned mot det nasjonale bestandsmålet den aktuelle rovviltart forvaltes. Kravet til presisjon i kvotefastsettelsen er lik uansett om man ligger under eller over bestandsmålet. Det følger av naturmangfoldloven § 14 første ledd at tiltak etter loven skal avveies mot andre viktige samfunnsinteresser.

Miljødirektoratet har i sin vurdering lagt vekt på bestandssituasjonen i regionen og vurderte at et uttak på inntil 25 gauper med en hunndyrkvote på 8 voksne hunndyr samt kvotefri jakt i kommunene i Aust-Agder, ikke er til hinder for oppnåelse av bestandsmålet i regionen

Departementet legger til grunn at Miljødirektoratets vedtak blant annet er fattet på bakgrunn av potensialet av gaupeskader på beitedyr, og andre viktige samfunnsinteresser er tillagt stor vekt, jf. naturmangfoldloven § 14.

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratets vedtak for region 2 om kvote for kvotejakt på gaupe i 2019. Ved avgjørelsen har departementet lagt vekt på at bestanden etter neste yngling vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen dersom den vedtatte kvoten effektueres, og at det er et mål at bestanden skal forvaltes så nært bestandsmålet som mulig. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Liv Sigrid Nilsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 2